

FESTIVAL

ZOMER

SINT-PIETER

middagen vol klassiek

ORTHODOXE GEZANGEN

Het is waardig en recht
(Klooster van Nieuw-Valamo, Finland)

Moge onze mond zich vervullen met uw lof (Rusland)

Vriendelijk Licht (Rusland)

God is geboren (Demestvenny-zang, Rusland)

Hût'ahay R'symç (Ik bied U mijn gebed aan)
(Syrische zang)

Hülülo (Syrisch kerstlied)

Smekende litanie
(Griekenland)

Genade van vrede (Berg Athos, Griekenland)

Het is waardig en recht (Servië)

Nectaire d'Égine

(1846-1920)

Agni Parthene: O zuivere Maagd (Griekenland)

ZOMER 2024

02.08

PROGRAMMA VAN DE DAG

ORTHODOX SINGERS

Valery Petrov
leiding

Maria Petrov
sopraan

Olena Duminika
sopraan

Tatjana Gudöm
alt

Daria Rybalkina
alt

Illia Humeniuk
alt

Anton Medvedev
tenor

Sergei Mironov
bariton

Aleksander Peljovin
bas

Aleksander Tepljakov
bas

VOLGEND CONCERT

06.08

Violaine Le Chenadec
sopraan
LA GUILDE DES MERCENAIRES

RIPOSTA

Per la voce e strumenti
**Monteverdi, Grandi, Gabrieli,
Merula...**

De orthodoxe muziek heeft in alle tijden en overal ter wereld een grote fascinatie uitgeoefend op het publiek. Een fascinatie die haar oorsprong vindt in de idealen waarop dit onvergelijkbare repertoire is gestoeld: deze muziek wil een voorafbeelding zijn van de hemelse Kerk, een aparte tijd instellen naast de wereldlijke tijd, en het gezang der engelen verheerlijken net zoals een icoon een glimp van de verheerlijkte wereld laat doorschemeren.

Het schisma van 1054, dat de oosterse en de westerse Kerk van elkaar scheidde, bracht de verschillen aan de oppervlakte tussen enerzijds een erfenis die in het Latijn en het Romeinse Rijk was geworteld, en anderzijds de Griekse erfenis in de invloedssfeer van Byzantium. De tegenstellingen tussen beide kerken kunnen we hier onmogelijk allemaal belichten. Van belang voor het muzikale erfgoed zijn de verschillen op het vlak van de tijdsbeleving. Katholieken en protestanten geloven dat ooit het einde der tijden zal aanbreken, terwijl de Goddelijke Liturgie uitgaat van een aparte tijdsdimensie, die volledig van de wereldlijke is gescheiden en in de beroemde Cherubijnen Hymne wordt bezongen. Het offer van Christus wordt in het Westen als een unieke historische gebeurtenis beschouwd: de katholieken gedenken dit offer in elke liturgie, terwijl de protestanten dit op niet-sacramentele wijze herdenken. Volgens de orthodoxe leer is de goddelijke liturgie een voorafbeelding van de hemelse Kerk. Net zoals een icoon de verheerlijkte (en dus gestileerde) wereld afbeeldt, is het liturgische lied het icoon van het gezang der engelen. Een muziekstuk opvatten als een « creatie » heeft volgens de orthodoxe leer dan ook geen enkele zin. Een componist slaagt in zijn opzet wanneer hij het canon van de eeuwige, goddelijke ruimte buiten de wereldlijke tijd zo goed mogelijk tot uitdrukking weet te brengen. A priori is er in deze muziek dus geen plaats voor niet ter zake doende expressiviteit die de uiting is van de subjectiviteit van de kunstenaar.

De orthodoxe liturgie bestaat uit dezelfde delen als de westerse mis: de voorbereidende gebeden, de liturgie van het woord en de eucharistie. Toch bestaan er ook verschillen. De Goddelijke Liturgie zet de volledige antwoorden van de gelovigen op muziek, terwijl de westerse mis sinds de 14e eeuw tot enkele grote gebeden beperkt is gebleven (Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus en Agnus Dei). Het woord - in zijn Slavische vorm door de Heilige Cyrillus overgeleverd - staat volledig centraal en sluit het gebruik van instrumenten uit. Het Grieks- en Russisch-orthodoxe repertoire bestaat dan ook uitsluitend uit a-cappellawerken. Aan de oorsprong van dit verbod ligt de vaststelling dat een instrument niet kan praten, en dus ook niet kan bidden. De orthodoxe religie is dit grondbeginsel trouw gebleven, terwijl men in de westerse liturgie al snel instrumenten is beginnen introduceren, totdat ze in de jaren 1600 een vast bestanddeel van de liturgie

gingen uitmaken. Niet toevallig kwam er in die periode steeds meer ruimte voor de uitdrukking van individuele emoties.

De geschiedenis van de Russisch-orthodoxe muziek wordt bepaald door spanningen tussen de keizerlijke macht en die van de religieuze overheid, tussen de fascinatie voor het westerse model en de bevestiging van de Russische identiteit. Dat spanningsveld blijft voelbaar in de vele composities die de 19e eeuw rijk is. Vooral het einde van de 19e eeuw betekent een waar hoogtepunt in de geschiedenis van de Russisch-orthodoxe muziek: Tsjajkovski geeft een eerste aanzet met zijn Liturgie van St. Johannes Chrysostomos op. 41, waarna andere grootmeesters zijn spoor volgen en tot in 1917 een onophoudelijke stroom van composities afleveren: Rachmaninov, Balakirev, Gretsjaninov, Archangelski, Tsjesnokov, Kastalski, Tanejev, enzovoort. Onder het communisme wordt het componeren van gewijde muziek als een daad van verzet beschouwd. Na de val van het communistische regime op het einde van de 20e eeuw wordt het Russisch-orthodoxe repertoire opnieuw brandend actueel. Sommige hedendaagse componisten trachten de liturgische muziek, die haast nog uitsluitend als concertmuziek fungeert, opnieuw religieuze diepgang te geven. Voor de uitvoerder is het wellicht het belangrijkste om, naast de stilistische eigenheid van de orthodoxe muziek, de gulle en vrome gevoelens die de Slaven zo eigen te zijn, tot uitdrukking te brengen.

Jean-Marie Marchal
Vertaling: Veerle Lindemans

Orthodox Singers

Het vocaal ensemble Orthodox Singers werd in januari 1989 opgericht door Valery Petrov. Het profileert zich als een van de beste professionele vocale ensembles in Estland. Het werd bekroond op verschillende internationale wedstrijden en neemt deel aan tal van Europese muziekfestivals. Het bestaat uit professionele musici die verschillende interpretatiestijlen uit diverse tijdperken beheersen. De vertolkingen door het ensemble kenmerken zich door een grote aandacht voor elk woord van de sacrale tekst, een foutloze vocale weergave en een dynamiek en stilistische keuzes die zorgvuldig bestudeerd zijn.

Het koor wijdt zich voornamelijk aan het uitvoeren van oude orthodoxe gezangen die maar zelden te horen zijn op concerten. Hun repertoire omvat ook grote werken uit de Russische sacrale koorliteratuur van onder anderen Pavel Tsjesnokov, Alexander Archangelski en Sergej Rachmaninov, evenals arrangementen van volksliederen met een spiritueel karakter. Daarnaast brengen ze werken van hedendaagse orthodoxe componisten, waaronder Sir John Tavener, Arvo Pärt, Peteris Vasks en Valery Kalistratov, en van Litouwse componisten als Kirillus Kreek, Kuldar Sink, Veljo Tormis, Galina Grijgorjeva, Valery Petrov, Urmas Sisask...

De Orthodox Singers hebben meerdere tournees gemaakt in de Verenigde Staten, Zweden, Denemarken, Finland, Noorwegen, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, België, Rusland, Ierland, Libanon, Hongarije, Bulgarije en Polen. Ze traden op in de Christus-Verlosserkathedraal in Moskou, de Domkerk in Uppsala (Zweden), de Grote Zaal van het Tsjaikovski-Conservatorium in Moskou, de kathedraal van Philadelphia (Verenigde Staten), het Stratford Music Festival, het festival van Nottingham, het Chelsea Music Festival (Londen), het Moscow Easter Festival, de ProBaltica en Hajnowka Festivals (Polen) en het Bach Festival in New York.

Valery Petrov *leiding*

Valery Petrov richtte in 1989 het kamerkoor op dat in 2003 de naam Orthodox Singers kreeg. Hij is een specialist in oude Slavische kerkzang en middeleeuwse muziek. Hij staat bekend als pleitbezorger van de orthodoxe sacrale muziek in Estland en de landen van Noord-Europa. Hij is ook actief als componist. Zijn bundel *All-Night Vigil* (1999), gebaseerd op originele gezangen uit het Valaamklooster, put inspiratie uit orthodoxe muziek uit verschillende historische periodes en stijlen. Hij is de auteur van talrijke koorwerken op sacrale teksten. Daarnaast componeerde hij cantates, opera's, liederen en instrumentale werken.

Alhoewel hij een voorkeur heeft voor oude muziek, is Valery Petrov ook geïnteresseerd in nieuwe muziek, inclusief die van orthodoxe componisten uit de 20ste en 21ste eeuw, waaronder Arvo Pärt, John Tavener en Valery Kalistratov. Zijn repertoire op het gebied van orthodoxe sacrale muziek kent vrijwel geen stilistische of chronologische grenzen. Petrovs vakmanschap wordt gekenmerkt door een virtueuze dirigeertechniek die ondergeschikt is aan een diepgaand begrip van de spirituele essentie van een werk en de visie van de componist. Hij is in staat om de essentiële kenmerken van elke stijl te begrijpen en over te brengen op zijn ensemble. Zijn dirigeerstijl wordt gekenmerkt door een spaarzame gestiek, een emotionele terughoudendheid, een prachtig gevoel voor vorm, gecombineerd met een grote spirituele concentratie.

Sinds 2016 is Valery Petrov organisator en artistiek directeur van het internationale festival voor sacrale muziek VM Fest Mustvee.

In 2003 en 2020 ontving hij een prijs van de Estse Culturele Stichting voor zijn buitengewone prestaties op het gebied van cultuur, en in 2004 kreeg hij de Orde van de Witte Ster van de Republiek Estland. In mei 2011 werd Valery Petrov benoemd tot ereburger van de stad Tallinn.

30CC
Annick Dumalin
Robrecht Penders

artistiek directeur /
artistic director
ARTS/SCÈNE
PRODUCTION
Bernard Mouton

communicatie & pers /
communication & press
30CC
communicatie@30CC.be

info
016 27 42 40
zomervansintpieter.be
info@30CC.be

30CC en OPUS 3 danken van harte allen die hebben bijgedragen tot de realisatie van de 23ste editie van *Zomer van Sint-Pieter*: het stadsbestuur van Leuven, het bestuur en het team van 30CC en in het bijzonder ... de artiesten en het publiek!

30CC and OPUS 3 want to thank everyone involved in creating this 23rd edition of Zomer van Sint-Pieter: the city council of Leuven, the direction and team of 30CC and especially ... the artists and the audience!

CONCERTTIPS

Zin in meer klassieke muziek? Check dan alvast deze concerttips voor het seizoen 2024-2025. Op www.30CC.be ontdek je uiteraard het volledige programma.

Fancy more classical music? Check out these concert tips for the 2024-2025 season. Of course, you can discover the full programme on www.30CC.be.

22.09.24

zon - Sun
Leuven

Leuven beKOORt

*gratis festival - 50 koren, 21 locaties, 1500 zangers
free festival - 50 choirs, 21 locations, 1500 singers*

21.11.24

don - Thu
Predikherenkerk

**Van Versailles tot de Marais
From Versailles to the Marais
JAN PETIT ENSEMBLE**

06.02.25

don - Thu
Predikherenkerk

**Musick for a While
MUSICA GLORIA**

11.06.25

woe - Wed
Abdijkerk Vlierbeek

**900 JAAR VLIERBEEK
Abdijconcert #2 - Vrede en voorspoed
Abbey Concert #2 - Peace and prosperity
TERRA NOVA COLLECTIVE**

